

Regeringens proposition

1999/2000:29

Statens ägande i Celsius AB

Prop.
1999/2000:29

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 2 december 1999

Göran Persson

Björn Rosengren
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att avyttra statens samtliga röststarka A-aktier i Celsius AB. Statens nuvarande andel om ca 25 procent av kapitalet och 61,7 procent av rösterna i Celsius AB hänförs till B-aktier (ca 14 procent av kapitalet) och samtliga röststarka A-aktier (ca 11 procent av kapitalet). Riksdagen har tidigare bemyndigat regeringen att minska statens ägande i Celsius AB genom försäljning av upp till samtliga statens B-aktier. Saab AB offentliggjorde den 16 november 1999 ett kontanterbudande på samtliga aktier i Celsius AB. Regeringen avser att fullfölja en försäljning av statens samtliga aktier i Celsius AB till Saab AB förutsatt att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag i denna proposition och att inte nya omständigheter av avgörande karaktär framkommer som ger skäl för omprövning av regeringens ställningstagande.

Innehållsförteckning

Prop. 1999/2000:29

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning.....	3
3	Allmän bakgrund till regeringens förslag	3
4	Statens ägande i Celsius AB	4
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 december 1999	6

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

bemyndigar regeringen att avyttra statens samtliga röststarka A-aktier i Celsius AB.

2 Ärendet och dess beredning

I juni 1993 börsintroducerades Celsius AB sedan 75 procent av statens aktier i bolaget sålts. Statens nuvarande andel om ca 25 procent av kapitalet i Celsius AB hänförs till B-aktier (ca 14 procent av kapitalet) och samtliga röststarka A-aktier (ca 11 procent av kapitalet). Staten har med A-aktierna 61,7 procent av rösterna i Celsius AB. Staten har i regeringsbeslut förbundit sig att inte utnyttja sin röststyrka utöver vad ett innehav av motsvarande B-aktier medför så länge Celsius AB kontrolleras av svenska ägare.

Riksdagen har beslutat om generella riktlinjer för förvaltningen av statens företagsägande avseende kommersiella företag (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26, rskr. 1995/96:302). Riksdagen bemyndigade regeringen i detta sammanhang, med de restriktioner som angavs i propositionen, att för åtta företag, däribland Celsius AB, utan godkännande av riksdagen i varje särskilt fall, besluta om kapitaltillskott, försäljning och köp av aktier, deltagande i eller i förekommande fall avstående från erbjudanden om nyemissioner samt medverka till utgivande av konvertibla skuldebrev. Vad gäller Celsius AB innebär riksdagens bemyndigande att en minskning av statens ägande i företaget får ske vad gäller samtliga statens B-aktier, men inte vad gäller de röststarka A-aktierna.

3 Allmän bakgrund till regeringens förslag

Saab AB offentliggjorde den 16 november 1999 ett kontanterbjudande på samtliga aktier i Celsius AB. Saab AB erbjuder 179 kr för varje A- eller B-aktie. Anmälningstiden för erbjudandet löper från och med den 6 december 1999 till och med den 23 februari år 2000. Erbjudandet presenteras närmare i ett prospekt från Saab AB till samtliga aktieägare i Celsius AB. Prospektet kommer att göras tillgängligt för riksdagen.

Regeringens förslag: Riksdagen föreslås bemyndiga regeringen att avyttra statens samtliga röststarka A-aktier i Celsius AB. Statens nuvarande andel om ca 25 procent av kapitalet och 61,7 procent av rösterna i Celsius AB hänförs till B-aktier (ca 14 procent av kapitalet) och samtliga röststarka A-aktier (ca 11 procent av kapitalet). Riksdagen har tidigare bemyndigat regeringen att minska statens ägande i Celsius AB genom försäljning av upp till samtliga statens B-aktier. Regeringen avser att fullfölja en försäljning av statens samtliga aktier i Celsius AB till Saab AB förutsatt att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag i denna proposition och att inte nya omständigheter av avgörande karaktär framkommer som ger skäl för omprövning av regeringens ställnings-tagande.

Skälen för regeringens förslag: Försvarsindustrin inom västvärlden genomgår en drastisk strukturomvandling. De bakomliggande orsakerna är såväl minskade försvarsanslag världen över, som ökade krav på en kostnadseffektiv upphandling i en allt mer kapital- och teknologiintensiv industri. Företagen inom försvarsindustrin är tvingade att söka skalfördelar för att förstärka sin konkurrenskraft både på hemmamarknaden och vid export.

Strukturomvandlingen har framför allt skett i USA och huvudsakligen inom flyg- och elektroniksegmentet. Sedan ett par år har trenden även nått Europa. Även om koncentrationsgraden fortfarande är betydligt lägre än i USA så har konsolideringen av den europeiska försvarsindustrin accelererat kraftigt under 1999. Flera transaktioner som bekräftar detta har skett den senaste tiden. Som exempel kan nämnas British Aerospace köp av Marconi Electronic Systems, DASA:s köp av CASA samt samgåendet nyligen mellan DASA och Aerospaciale Matra. Som en illustration av hur starkt omvandlingstrycket inom Europa är, kan nämnas att USA:s försvarsindustri med den största inhemska marknaden och den största andelen, ca 45 procent, av världsmarknaden, endast har två tillverkare av militära flygplan, två tillverkare av pansarvagnar, fyra tillverkare av missiler, fyra tillverkare av försvarselektronik samt två tillverkare av ubåtar och marina fartyg. För den europeiska försvarsindustrin, med en inhemsk marknad som är ca 30 procent mindre än USA:s och med en andel på ca 23 procent av världsmarknaden, är motsvarande siffror sju flygplanstillverkare, ca 15 fordonstillverkare, åtta tillverkare av missiler respektive försvarselektronik och drygt tio tillverkare av fartyg och ubåtar. Strukturomvandlingen inom europeisk försvarsindustri bedöms accelerera ytterligare under de närmaste åren.

Celsius AB är ett internationellt högteknologiskt kunskapsföretag som utvecklar, tillverkar och underhåller avancerade system, produkter och tjänster inom tre kärnområden. Dessa är; Defence med koncentration till elektronik, IT och intelligenta vapensystem; Aerotech Services som omfattar kvalificerade tjänster, konsultverksamhet och underhåll huvudsakligen för försvarskunder samt Aviation Services som har sin tonvikt på motor- och komponentunderhåll för den civila marknaden.

Omsättningen är drygt 12 miljarder kronor och antalet anställda ca 10 000.

Regeringen bedömer att Celsius AB inte har den marknadsposition och det kundunderlag som behövs för att företaget på egen hand skall kunna utvecklas till en konkurrenskraftig stor aktör inom en framtida konsoliderad europeisk försvarsindustri. Celsius AB är beroende av att finna samarbeten eller strukturlösningar för fortsatt utveckling och fortlevnad av verksamheten. När de gäller dessa frågor vill regeringen särskilt hänvisa till Försvarsberedningens rapport Förändrad omvärld - omdanat försvar (Ds 1992:2).

Avsikten med införandet av de röststarka A-aktierna i Celsius AB har varit att garantera svensk kontroll över bolaget. Staten behöll vid börsintroduktionen av Celsius AB samtliga A-aktier i bolaget. Ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv är det viktigt att en säker materielförsörjning och tillgång till strategiska kompetenser säkerställs. Detta sker dock i dag inte genom det statliga ägandet utan huvudsakligen genom att villkor ställs i samband med försvarsmaterielbeställningar och utvecklingsuppdrag.

Saab AB är verksamt främst inom flyg-, rymd- och försvarsindustrin och erbjuder avancerade produkter och system baserade på sofistikerad informationsteknologi. Omsättningen är drygt 8 miljarder kronor och antalet anställda ca 8 000. Största ägare i Saab AB är Investor AB, British Aerospace, amerikanska fonder, Wallenbergstiftelserna och AMF.

Regeringen bedömer att ett samgående mellan Saab AB och Celsius AB är industriellt riktig. Ett samgående skulle skapa ett starkt svenskt företag med goda möjligheter att delta i internationellt samarbete, bl.a. genom British Aerospace som äger 35 procent av Saab AB. Regeringen bedömer vidare att ett samgående, i perspektivet av minskade försvarsbeställningar internationellt, långsiktigt ger bättre utvecklingsmöjligheter för de nuvarande verksamheterna inom såväl Saab AB som Celsius AB än vid ett bibehållande av nuvarande struktur.

Celsius styrelse rekommenderar aktieägarna att acceptera budet från Saab AB. Regeringen bedömer att budet värdemässigt är skäligt.

Riksdagen bör mot ovanstående bakgrund bemyndiga regeringen att, utöver nuvarande bemyndigande avseende B-aktierna i bolaget, även avyttra statens röststarka A-aktier i Celsius AB. Regeringen avser att fullfölja en försäljning av statens samtliga aktier i Celsius AB till Saab AB förutsatt att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag i denna proposition och att inte nya omständigheter av avgörande karaktär framkommer som ger skäl för omprövning av regeringens ställningstagande.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 december 1999

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: Björn Rosengren

Regeringen beslutar proposition 1999/2000:29 Statens ägande i Celsius AB